

Hankesananasto

JOHDANTO

Hankkeita pitäisi ajatella resurssina ja keinona rakentaa hyvää, yhdenvertaista työelämää kaikille.

Älä jää ideasi kanssa yksin, vaan ole yhteydessä TSL:n hankekeskuksen asiantuntijoihin. Hankekeskus tuo yhteistyöhön mukaan ammattiliittojen verkostot ja asiantuntijuuden. Hankkeiden suunnitteluvaiheessa saatamme yhteen niin työntekijät, työnantajat, oppilaitokset, tutkimuslaitokset kuin muut tarvittavat sidosryhmät.

Käynnissä olevissa työelämähankkeissaan TSL vahvistaa työntekijöiden perustaitoja, lisää työelämätietoutta, edistää työllisyyttä ja kotoutumista sekä etsii ratkaisuja työurien pidentämiseen ja ammatillisen koulutuksen uudistuksen toteuttamiseen työpaikoilla.

Tutustu hanketerminologiaan ja hyppää rohkeasti syvemmälle hankemaailmaan. Huomaa, että sanasto koskee erityisesti rakennerahastohankkeita ohjelmakaudella 2014–2020.

Hakemisto A–N

A

aiesopimus eli Letter of Intent
AMIF
aloituspalaveri
asiantuntijavaihtohanke

D

de minimis -tuki

E

EAKR eli Euroopan aluekehitysrahasto
Erasmus+
EAKR-hanke
erikseen raportoitavat kustannukset
ESR-hanke
ESR Henkilö -järjestelmä
EU:n ja valtion rahoitus
EURA 2014 -järjestelmä
EUSA-rahastot

F

flat rate

H

hakemusnumero
hakija
hallinnoija eli päätoteuttaja
hankehakemus
hankekoodi
hankekumppani
hankesuunnitelma
hankintalaki
henkilötason tiedot
horisontaaliset periaatteet
hyödynsaaja

I

indikaattori
itsearviointi
ISF
itsearviointisuunnitelma

K

kartoitushanke
Katso-tunniste
kertakorvaus eli lump sum
kehittämishanke
kohdealue
kohderyhmä
kuntien rahoitus
kustannusarvio
kustannusmalli
kustannusten tukikelpoisuus

L

liikkuvuushanke
loppuraportti
lump sum eli kertakorvaus

M

maksatus
maksatushakemus
maksatuskausi
muu julkinen rahoitus
muut kustannukset
muutoshakemus
muutospäätös

N

nettokustannukset
Nordplus

Hakemisto O–Ö

O

ohjausryhmä
ohjelmakausi
omarahoitus
opiskelijavaihtohanke
osallistuja
osatoteuttaja
ostopalvelut

P

päätoteuttaja eli hallinnoija

R

rahoittava viranomaisen
rahoituspäätös
rahoitussuunnitelma
rakennerahastohanke
rakennerahastot
riskiarviointi

S

selvityshanke
seuranta
seurantaraportti
seurantatiedot
seurantatietolomake
sidosryhmä
strateginen kumppanuushanke

T

taustalomake
toimintalinja
tuen siirto -menettely
tuensaaja
tukikelpoisuusasetus
tutkimushanke
työllistämishanke

U

ulkopuolinen rahoitus

V

vaikuttavuus
valmisteleva vierailu
varsinainen kohderyhmä
välilliset kustannukset
välittömät kustannukset

Y

yhteishanke
yksityinen rahoitus

Hankesanasto A–E

A

aiesopimus eli Letter of Intent

tehdään **sidosryhmien** kanssa. Se voidaan liittää **hankehakemukseen** tarkoituksena ilmaista lähtökohtaisesti yhteistyön muodot hankkeessa. Siihen kirjataan sopimuksen sisältö ja osapuolten tarkoitus sidosryhmäyhteistyöstä, työnjaosta ja mahdollisesta osallistumisesta hankkeen **omarahoitukseen**. Aiesopimus ei lähtökohtaisesti ole velvoittava.

AMIF

on turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahasto, joka perustettiin EU-rahoitusohjelmakaudelle 2014–2020. Sen avulla vahvistetaan ja kehitetään Euroopan yhteistä turvapaikkajärjestelmää, tuetaan kolmansien maiden kansalaisten kotoutumista ja laillista maahanmuuttoa sekä kehitetään paluustrategioita. Rahastosta myönnetään tukea hankkeisiin ja toimintaan, jotka toteuttavat rahaston kansallisia tavoitteita.

aloituspalaveri

Rahoittava **viranomais** kutsuu **rakennerahastohankkeen** alkuvaiheessa **tuensaajan** edustajat aloituspalaveriin, jossa keskustellaan rahoitukseen ja toteutukseen liittyvistä pelisäännöistä sekä käydään läpi toimintaa ohjaavat säädökset ja ohjeistus. Lisäksi käydään läpi keskeiset taloushallintoon ja **maksatuksiin**, raportointiin ja **seurantaan** sekä valvontaan liittyvät asiat.

asiantuntijavaihtohanke

Asiantuntijavaihtojen tavoitteena on kehittää asiantuntijan ammatillista osaamista, vahvistaa kansainvälistä yhteistyötä ja kehittää ja levittää hyviä käytäntöjä. . Asiantuntijavaihtoihin haetaan rahoitusta **liikkuvuushankkeina**. Kansainväliset liikkuvuushankkeet rahoitetaan **Nordplus-** tai **Erasmus+** -ohjelmasta.

D

de minimis -tuki

on yrityksille myönnettävää julkista tukea, jota säätelee Euroopan komission asetus (EU) Nro 1407/2013. Tuki voi olla rahoitusta tai muuta etuutta. EU on katsonut, että tuki on määrältään niin pieni, ettei se vääristä kilpailua tai vaikuta vahingollisesti EU:n jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Tämän vuoksi tuki on nimeltään ”vähämerkityksinen tuki eli de minimis”. Jos hankkeen toimenpiteisiin (esimerkiksi hankkeen tarjoamiin palveluihin) osallistuu hyödynsaajina yrityksiä, jotka saavat hankkeeseen osallistumisesta taloudellista hyötyä eli etuuden, on tuensaajalla seuranta- ja raportointivelvollisuus yrityksille myönnetystä de minimis -tuesta. Etuus ei tarkoita osallistuvalla yritykselle maksettavaa rahasuoritusta, vaan ilmaista tai alihinnoiteltua palvelua tai muuta vastaavaa etuutta. Etuuden arvo, josta on vähennetty yrityksen maksuosuus, myönnetään de minimis -tukena osallistuvalla yritykselle. Rahoittaja ohjeistaa tuensaajia de minimis -raportoinnissa ja seurannassa.

E

EAKR eli Euroopan aluekehitysrahasto

Suomi saa EU:lta tukea kahdesta **rakennerahastosta**: Euroopan aluekehitysrahastosta ja **Euroopan sosiaalirahastosta**. Aluekehitysrahaston tavoitteena on parantaa työllisyyttä sekä lisätä alueiden kilpailukykyä ja elinvoimaisuutta. Ohjelmien avulla työllisyyttä pyritään parantamaan erityisesti maamme heikommien työllistyvillä alueilla.

Erasmus+

on EU:n koulutus-, nuoriso- ja urheiluohjelma, joka rahoittaa toimialueilla tehtävää eurooppalaista yhteistyötä. Erasmus+ -ohjelma kattaa vuodet 2014–2020.

Hankesanasto E–H

EAKR-hanke

Hanke, jota rahoittaa osittain Euroopan aluekehitysrahasto.

erikseen raportoitavat kustannukset

ovat hankkeen maksatuskaudella toteutuneet osallistujien palkkakustannukset, joihin ei myönnetä EU:n tai valtion rahoitusta.

erityistavoite

Kestävää kasvua ja työtä 2014–2020 – Suomen rakennerahasto-ohjelmassa on viisi toimintalinjaa, joiden alla on 13 erityistavoitetta. Kaikkien hankkeiden tulee toteuttaa jotakin näistä erityistavoitteista. Muunlainen toiminta ei ole mahdollista ohjelman rahoituksella. Erityistavoitteita ovat esimerkiksi nuorten ja muiden heikossa työmarkkina-asemassa olevien työllistymisen edistäminen sekä siirtymävaiheita ja koulutuksellista tasa-arvoa tukevien palveluiden parantaminen.

ESR eli Euroopan sosiaalirahasto

Suomi saa EU:lta tukea kahdesta rakennerahastosta: Euroopan aluekehitysrahastosta ja Euroopan sosiaalirahastosta. Euroopan sosiaalirahaston (ESR) tavoite on tukea työllisyyttä ja työllistymisedellytyksiä kehittämällä osaamista ja palvelurakenteita. Tuella voidaan edistää tasa-arvoa, ehkäistä syrjäytymistä, kehittää osaamista, työoloja ja henkilöstön hyvinvointia tai kehittää järjestelmiä, jotka helpottavat työmarkkinoiden toimintaa sekä aktivoivat ihmisiä osallistumaan ja tekemään työtä.

ESR-hanke

Hanke, jota rahoittaa osittain Euroopan sosiaalirahasto.

ESR Henkilö -järjestelmä

Sähköistä järjestelmää käytetään ESR-hankkeeseen osallistuvien henkilöiden tietojen keräämiseen (ks. osallistuja). Päätoteuttaja huolehtii järjestelmän käytöstä.

EU:n ja valtion rahoitus

tarkoittaa rakennerahastolta saatavaa tukea. Haettava määrä ilmoitetaan rahoitussuunnitelmassa. Hankkeella tulee olla myös muita rahoituslähteitä. Myönnetty määrä ilmoitetaan rahoituspäätöksessä.

EURA 2014 -järjestelmä

on Euroopan sosiaalirahaston (ESR) ja Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) osarahoittamien hankkeiden hallinnointiin tarkoitettu sähköinen palvelu, jonka kautta hoidetaan hankehakemusten, maksatushakemusten ja seuranta- ja loppuraporttien toimittaminen ja käsittely sekä hankehallinnointiin liittyvien päätösten valmistelu ja vastaanotto. Päätoteuttaja huolehtii järjestelmän käytöstä.

EUSA-rahastot

Euroopan sisäasioiden rahastoihin (EUSA) kuuluvat turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahasto (AMIF) sekä sisäisen turvallisuuden rahasto (ISF). Rahastot on perustettu EU:n rahoitusohjelmakaudelle 2014–2020. Sisäministeriö vastaa rahastojen hallinnoinnista ja valvonnasta Suomessa.

F

flat rate

on hankkeen kustannusmalli, jonka mukaan hankkeen kustannuksia korvataan kiinteänä prosenttimääräisenä osuutena hankehenkilöstön palkkakustannuksista. Flat rate -prosentista riippuen (17 %, 15 %) korvataan mm. hankkeen taloushallinnon palkkakulut, matkakustannukset, tietoliikennekulut.

H

hakemusnumero

on EURA-järjestelmän antama tunnistenumero hankehakemukselle.

Hankesanasto H-I

hakija

on tuen hakija, joka vastaa juridisesti hankkeesta eli hankkeen tavoitteiden toteutumisesta, varojen käytöstä, seurannasta ja raportoinnista. Sekä päätoteuttaja että osatoteuttajat lasketaan hakijoiksi.

hallinnoija eli päätoteuttaja

on päävastuussa hankkeen toteuttamisesta hankesuunnitelman mukaisesti. Hallinnoija vastaa yhteydenpidosta rahoittavan viranomaisen kanssa.

hankehakemus

Hankehakemuksella haetaan ulkopuolista rahoitusta hankkeille. Rakennerahastohankkeissa rahoitusta haetaan täyttämällä hankehakemus EURA 2014 -järjestelmässä.

hankekoodi

annetaan hankkeelle, jolle on myönnetty rahoitus. Hanke saa EURA 2014 -järjestelmässä hankekoodin, jota käytetään projektin asiakirjoissa. Koodi on tunniste, jonka avulla tiedot löytyvät tietojärjestelmistä.

hankekumppani

Kaikki, joiden kanssa hankkeessa tehdään yhteistyötä. Hankkeella on eriasteisia kumppanuuksia.

hankesuunnitelma

Hankehakemus muuttuu hankesuunnitelmaksi, kun siitä on tehty rahoituspäätös. Hankesuunnitelma ohjaa koko hankkeen toteutusta.

hankintalaki

Hankinnoissa, kuten hankkeen ostopalveluissa, on noudatettava hankintalakia (1397/2016), jos tuensaaja on julkinen toimija (valtio, kunta, kuntayhtymä, julkisoikeudellinen laitos tai säätiö) tai jos

hankkeen rahoituksesta yli puolet on julkista rahoitusta.

henkilötason tiedot

ESR-hankkeeseen osallistuvista henkilöistä tulee EU-lainsäädännön mukaan kerätä henkilötason tietoja. Tiedot kerätään paperilomakkeella ja tallennetaan ESR Henkilö-järjestelmään.

horisontaaliset periaatteet

ovat sukupuolten tasa-arvo, yhdenvertaisuus ja kestävä kehitys. ESR-hanke voidaan valita rahoitettavaksi vain, jos horisontaaliset periaatteet on otettu huomioon hankesuunnitelmassa.

hyödynsaaja

Hyödynsaajat ovat ihmisiä, yrityksiä tai yhteisöjä, joiden etua hankkeen toteuttaminen palvelee.

I

indikaattori

Hankesuunnitelmassa tavoitteille on määriteltävä indikaattorit. Indikaattoreiden avulla seurataan hankkeen tuloksia ja vaikuttavuutta. Indikaattoreita voivat olla esimerkiksi koulutettujen henkilöiden määrä, annettujen palautteiden keskiarvo tai osallistujan oma arvio taitojen kehittymisestä hankkeen toimenpiteiden aikana.

itsearviointi

Oman toiminnan arviointi kuuluu hanketyöhön. Toteutumista ja tuloksia arvioidaan suhteessa hankkeen tavoitteeseen. Arvioinnissa olisi hyvä kuunnella hankehenkilöstön ja ohjausryhmän lisäksi myös yhteistyökumppaneiden ja kohderyhmän edustajia. Hankkeen toimintaa voidaan tarkentaa saadun palautteen perusteella.

Hankesanasto I–K

ISF

on sisäisen turvallisuuden rahasto, joka perustettiin EU-rahoitusohjelmakaudelle 2014–2020. Rahasto jakautuu ulkorajoja ja viisumipolitiikkaa koskevaan rahoitusvälineeseen sekä poliisiyhteistyötä, rikollisuuden ehkäisemistä ja torjumista sekä kriisinhallintaa koskevaan rahoitusvälineeseen.

itsearviointisuunnitelma

Hankkeen itsearviointisuunnitelmaan kirjataan itsearvioinnin kohteet, toteutusaika, menetelmät, raportointi ja hyödyntäminen.

K

kartoitushanke

Kartoitushankkeissa kartoitetaan, selvitetään ja dokumentoidaan järjestelmällisesti kartoitettavan asian tilaa. Esimerkiksi kyselyllä tai haastatteluina tehdyn kartoituksen tulokset analysoidaan selvitykseksi asian tilasta. Kartoitushanke rahoitetaan **rakennerahastosta (lump sum -eli kertakorvaushanke)** tai pohjoismaisena yhteistyönä **Nordplus-**ohjelmasta.

Katso-tunniste

Rahoituksen hakeminen **EURA 2014 -järjestelmän** kautta edellyttää verohallinnon Katso-tunnistautumispalvelun käyttöä. Pääkäyttäjäksi on henkilö, jolla on organisaatiossa nimenkirjoitusoikeus. Pääkäyttäjäksi voi muodostaa työntekijöille Katso-alitunnisteita, joilla on Katso-tunnistetta rajoitetummat oikeudet.

kertakorvaus eli lump sum

on hankkeen **kustannusmalli**. Sitä voidaan käyttää hankkeissa, joissa **julkisen rahoituksen** määrä on kokonaisuudessaan enintään 100 000 €. **Rahoittava viranomaisen** päättää, voidaanko hankkeen rahoitus myöntää kertakorvauksena.

kehittämishanke

Kehittämishankkeissa tavoitteena on kehittää jotain suurempaa kokonaisuutta

ja saada aikaan pysyviä muutoksia. Kehittämishankkeita rahoittavat **rakennerahastot, Erasmus+ -ohjelman strategiset kumppanuushankkeet, Nordplus,** opetus- ja kulttuuriministeriö sekä Opetushallitus.

kohdealue

on maantieteellinen alue, jolla hanke toimii.

kohderyhmä

Hankkeen toiminnot suunnitetaan aina **hankesuunnitelmassa** määritellylle varsinaiselle kohderyhmälle (esim. työttömät, maahanmuuttajat). Kohderyhmä voi koostua luonnollisista henkilöistä ja/tai organisaatioista. Kohderyhmän tulee sopia yhteen rakennerahasto-ohjelmassa hankkeen **toimintalinjan** ja **erityistavoitteen** kohdalla kuvatun ryhmän kanssa.

kuntien rahoitus

Rahoitus eritellään **hankesuunnitelmassa yksityiseen, kunnalliseen ja muuhun julkiseen rahoitukseen** sen perusteella, onko rahoituslähde yksityinen, kunnallinen vai julkinen toimija.

kustannusarvio

Hankehakemukseen laaditaan kustannusarvio hankkeen kuluista. Kustannuksia ovat muun muassa palkkakustannukset, ostopalvelut, matkakustannukset, tarvikkeet ja tavarat, muut kustannukset (esimerkiksi tilavuokrat, viestintäkulut) sekä **välilliset kustannukset**. Kustannukset perustellaan hankehakemuksessa.

kustannusmalli

Rakennerahastohankkeissa käytetään yksinkertaistettuja kustannusmalleja, joista yleisimpiä ovat prosenttimääräisinä korvattavat kustannukset (**flat rate**) ja kertakorvaus (**lump sum**). Yksinkertaistetut kustannusmallit vähentävät **tuensaajan** työmäärää erityisesti maksatusvaiheessa, nopeuttavat **maksatushakemusten** käsittelyä ja vähentävät lisäselvitysten tarvetta.

Hankesanasto K–M

kustannusten tukikelpoisuus

Kustannusten tukikelpoisuutta määrittelee hankkeen **rahoituspäätös** ja sen ehdot sekä kansallinen lainsäädäntö ja erityisesti ns. tukikelpoisuusasetus (valtioneuvoston asetus rakennerahastoista osarahoitettavien kustannusten tukikelpoisuudesta, 358/2014).

L

liikkuvuushanke

Liikkuvuushankkeilla voidaan rahoittaa **valmistelevia vierailuja**, opetushenkilöstön täydennyskoulutus-, opinto- ja opetusvierailuja sekä opiskelijavaihtoja. Rahoitusta voi hakea **Nordplus-** ja **Erasmus+**-ohjelmasta.

loppuraportti

Rakennerahastohankkeen loppuraportissa kootaan yhteen koko hankkeen toiminta ja tulokset sekä arvioidaan hankkeen tavoitteiden toteutumista. Lisäksi arvioidaan hankkeen onnistumista ja kerrotaan, kuinka hankkeessa kehitetty toiminta jatkuu hankkeen jälkeen. Raportissa kuvataan **hankesuunnitelmaan** kirjatusta **riskiarvioinnista** toteutuneet riskit ja miten ne on ratkaistu sekä hankkeen toteutuksessa kohdatut ongelmat ja tuodaan esille kehittämisehdotukset.

lump sum eli kertakorvaus

on hankkeen **kustannusmalli**. Sitä voidaan käyttää hankkeissa, joissa **julkisen rahoituksen** määrä on kokonaisuudessaan enintään 100 000 €. **Rahoittava viranomaisen** päättää, voidaanko hankkeen rahoitus myöntää kertakorvauksena.

M

maksatus

Hanke hakee rahoittajalta maksatusta eli myönnettyä tukea kausittain. Ajankohdat sovitaan hankkeen **aloituspalaverissa**.

maksatushakemus

Tuensaaja (päätoiteuttaja) hakee rakennerahastotuen osuutta maksuun maksatushakemuksella, joka täytetään sähköisesti **EURA 2014 -järjestelmässä**. Hakemus ja kaikki liiteasiakirjat toimitetaan rahoittavalle viranomaiselle sähköisesti järjestelmän kautta. Maksatushakemus toimitetaan **rahoittavalle viranomaiselle** sovitetun aikataulun mukaisesti (ks. **maksatuskausi**). Maksatushakemuksessa ilmoitetaan hankkeelle syntyneet kustannukset, tulot ja toteutuneet rahoitusosuudet. Liitteenä toimitetaan **seurantaraportti**.

maksatuskausi

Rakennerahastohankkeissa sovitaan joko **rahoituspäätöksessä** tai **aloituspalaverissa** aikataulu, jonka mukaan maksatusta haetaan.

muu julkinen rahoitus

Rahoitus eritellään hankesuunnitelmassa **yksityiseen**, kunnalliseen ja **muuhun julkiseen rahoitukseen** sen perusteella, onko rahoittajan rahoituslähde yksityinen, kunnallinen vai julkinen toimija. Julkisella rahoituksella tarkoitetaan **EU:n ja valtion** sekä kuntien ja muiden julkisten organisaatioiden hankkeelle osoittamaa rahoitusta mukaan lukien tuensaajan **omarahoitus**.

muut kustannukset

Flat rate -kustannusmallissa muut kustannukset (esim. viestintäkustannukset, kohderyhmän käyttöön tarkoitettut tilat ja pienhankinnat, tilintarkastuskustannukset) ovat hankkeen toteuttamiseen liittyviä **välittömiä kustannuksia**, jotka ilmoitetaan **maksatushakemuksessa**.

muutoshakemus

Rakennerahastohankkeissa asiakirja, jolla haetaan merkittävää muutosta hyväksytyyn **hankesuunnitelmaan** ja joka osoitetaan **rahoittavalle viranomaiselle**. Muutokset tulevat voimaan vasta, kun hankkeen rahoittava viranomainen hyväksyy muutokset päätöksellä.

Hankesanasto M–O

muutospäätös

Rakennerahastohankkeissa asiakirja, jolla rahoittava viranomainen hyväksyy merkittävät muutokset **hankesuunnitelmaan**.

N

nettokustannukset

Hankkeen nettokustannukset on summa, josta vähennetään **EU:n ja valtion rahoitus** sekä mahdollinen ulkopuolinen **kuntarahoitus** ja **muu julkinen rahoitus**.

Nordplus

on Pohjoismaiden ministerineuvoston **ohjelmakausi**, joka kattaa vuodet 2018–2022. Ohjelman tavoitteena on esimerkiksi vahvistaa Pohjoismaiden välistä koulutusyhteistyötä, luoda yhteinen koulutusalue Pohjoismaihin ja Baltian maihin sekä tukea koulutuksen innovatiivisten tuotteiden, prosessien ja hyvien käytäntöjen kehittämistä ja levittämistä.

O

ohjausryhmä

Hankkeelle asetetaan **ohjausryhmä**, jos sitä edellytetään hankkeen **rahoituspäätöksessä**. Ohjausryhmä ohjaa, tukee ja seuraa hankkeen etenemistä. Sen tarkoituksena on auttaa hanketta tavoitteiden saavuttamisessa ja ohjata hankkeen sisällöllistä toteuttamista. Ohjausryhmä ei kuitenkaan vastaa oikeudellisesti hankkeen toiminnasta, vaan vastuu on **tuensaajalla**. Ohjausryhmään valitaan henkilöitä, joilla on hankkeen sisältöön liittyvää osaamista tai jotka edustavat toteutuksen kannalta keskeisiä sidos- ja kohderyhmiä. Kokoonpanossa on kiinnitettävä huomiota molempien sukupuolten edustukseen. Ohjausryhmän kokouksista pidetään pöytäkirjaa.

ohjelmakausi

Rahastojen toiminta perustuu Euroopan komission määrittämiin seitsemän vuoden mittaisiin ohjelmakausiin. Ohjelmakaudelle on määritelty ohjelmatavoitteet, budjetti ja rahoitusohjelmat. **Rakennerahastotoiminnan** ensimmäinen ohjelmakausi käynnistyi Suomen liittyessä Euroopan unioniin vuonna 1995. Käynnissä on neljäs ohjelmakausi **Kestävää kasvua ja työtä 2014–2020**.

omarahoitus

Omarahoituksella tarkoitetaan **tuensaajan** oman organisaation osuutta hankkeen rahoituksesta.

opiskelijavaihtohanke

Opiskelijavaihtoja rahoitetaan kansainvälisistä **liikkuvuushankkeista Nordplus-** tai **Erasmus+** -ohjelmassa.

osallistuja

Osallistujalla tarkoitetaan sellaisia henkilöitä, jotka hyötyvät suoraan hankkeessa toteutettavista toimenpiteistä ja joita varten on varattu hankkeen rahoitusta. Osallistujiksi lasketaan myös henkilöt, jotka osallistuvat kehittämiseen vaikka eivät työskentele hankkeessa. **ESR-hankkeeseen** osallistuvista henkilöistä tulee EU-lainsäädännön mukaan kerätä **henkilötason tietoja**.

osatoteuttaja

Hankesuunnitelman mukaisista toimenpiteistä vastaavat **yhteishankkeessa päätoteuttaja** ja osatoteuttajat. Osatoteuttajien rooli hankkeen toteutuksessa kuvataan jo hankehakemusvaiheessa. **EURA-** ja **ESR Henkilö -järjestelmien** käytöstä ja yhteydenpidosta **rahoittavaan viranomaiseen** vastaa aina päätoteuttaja.

ostopalvelut

ovat hankkeen toteuttamiseen liittyviä **välittömiä kustannuksia**. Ostopalvelujen kilpailutuksessa noudatetaan **rahoittavan viranomaisen** antamia, **hankintalain** mukaisia ohjeita.

Hankesanasto P–S

P

päätoteuttaja eli hallinnoija

on päävastuussa hankkeen toteuttamisesta **hankesuunnitelman** mukaisesti. Hallinnoija vastaa yhteydenpidosta **rahoittavan viranomaisen** kanssa.

R

rahoittava viranomainen

Rakennerahastohankkeissa rahoittavina viranomaisina toimivat ELY-keskukset, ministeriöt tai maakuntaliitot. **Rahoituspäätöksen** saaneelle hankkeelle määritetään asiantuntija, joka vastaa rahoitusta koskeviin kysymyksiin.

rahoituspäätös

Hankehakemuksen käsittelyn jälkeen hanke voi saada rahoituspäätöksen, jonka perusteella rahoitus hankkeelle myönnetään.

rahoitussuunnitelma

Hankkeen rahoitussuunnitelmassa ilmoitetaan haettavan tuen (eli **EU:n ja valtion rahoituksen**) ja muun hanketta varten kerättävän rahoituksen määrä. Rahoitus eritellään suunnitelmassa **yksityiseen, kunnalliseen ja muuhun julkiseen rahoitukseen** sen perusteella, keneltä rahoitus hankkeeseen saadaan. Rahoitussuunnitelmassa eritellään myös tuensaajan **omarahoitus**.

rakennerahastohanke

Hanke, joka saa rahoitusta EU:n **rakennerahastosta**.

rakennerahastot

Suomi saa EU:lta tukea kahdesta rakennerahastosta: **Euroopan aluekehitysrahastosta (EAKR)** ja **Euroopan sosiaalirahastosta (ESR)**. Rakennerahastotoiminta käynnistyi Suomen

liittyessä EU:hun vuonna 1995. **Ohjelmakausi** on 6–7 vuoden mittainen. Meneillään oleva ohjelmakausi on Kestävää kasvua ja työtä 2014–2020.

riskiarviointi

Hankehakemukseen kirjataan, millaisia riskejä hankkeen toteuttamisessa on (esimerkiksi alhainen osallistuminen, henkilövaihdokset, viestinnän onnistuminen) ja miten riskien todennäköisyyttä voi pienentää. Riskiarvioinnin tekemiseen on käytettävissä erilaisia malleja.

S

selvityshanke

Selvityshankkeissa selvitetään ja dokumentoidaan järjestelmällisesti kartoitettavan asian tilaa (**kartoitushanke**). Selvityshanke rahoitetaan **rakennerahastosta (lump sum** eli kertakorvaushanke) tai **Nordplus**-ohjelmasta.

seuranta

Hankkeen toimenpiteiden seuranta ja arviointi ovat tärkeitä toimenpiteitä hankkeissa. Seurantatiedon perusteella **hankesuunnitelmaan** voidaan tehdä tarvittavia muutoksia. Seurantatieto raportoidaan rahoittajalle **seurantaraportissa** tai **väliraportissa**.

seurantaraportti

Rakennerahastohankkeen tuensaajalla on velvollisuus raportoida **rahoittavalle viranomaiselle** hankkeen toimenpiteiden toteutumisesta ja tavoitteiden saavuttamisesta. Toimintaa ja tuloksia kuvaava seurantaraportti laaditaan **maksatuskausittain**. Raportti sisältää sekä numeerisia tietoja että kuvauksen hankkeen toiminnasta. Raportin toimittaminen ja **rahoittavan viranomaisen** hyväksyntä ovat tuen maksamisen ehto.

Hankesanasto S–T

seurantatiedot

Seurantatiedoilla tarkoitetaan **osallistujia** koskevia tietoja. **ESR-hankkeissa** seurataan esimerkiksi osallistuvien yritysten määrää, osallistuvien henkilöiden määrää, koulutustyyppien määrää sekä osallistujien koulutustaustaa.

seurantatietolomake

ESR-hankkeeseen osallistuvista henkilöistä tulee EU-lainsäädännön mukaan kerätä **henkilötason tietoja**. Hankkeeseen osallistuvat henkilöt täyttävät seurantatietolomakkeen, jonka tiedot **päättöteuttaja** siirtää **ESR Henkilö-järjestelmään**. **Osallistuja** täyttää lomakkeen sekä aloitus- että lopetusvaiheessa.

sidosryhmä

Laajaan sidosryhmäkäsitteeseen kuuluvat kaikki hankkeeseen sidoksissa olevat henkilöt ja ryhmät.

strateginen kumppanuushanke

voi olla esimerkiksi kehittämistoimintaa, siihen liittyvää liikkuvuutta, yhteistyötä alueellisten toimijoiden kanssa, kansainvälisiä nuorisaloitteita, koulujen pitkäkestoisia oppilasvaihtoja ja yli kahden kuukauden mittaisia henkilöstövaihtoja. Hankkeet on tarkoitettu kaikille sektoreille. Hankkeet kestävät 2–3 vuotta, kuitenkin nuorisosektorilla 0,5–3 vuotta. Strategiset kumppanuushankkeet rahoitetaan **Erasmus+**-ohjelmasta.

T

taustalomake

Yhteishankkeissa jokainen **osatoteuttaja** toimittaa taustalomakkeella kustannus- ja rahoitustietonsa. Taustalomakkeella kuvataan myös osatoteuttajan rooli hankkeen toteutuksessa. **Päättöteuttaja** kokoaa tiedot varsinaiseen hakemukseen ja toimittaa taustalomakkeet **hankehakemuksen** liitteenä rahoittajalle.

toimintalinja

Kestävää kasvua ja työtä 2014–2020 -ohjelmassa on viisi toimintalinjaa, joiden alla on 13 **erityistavoitetta**. ESR-toimintalinjoja ovat työllisyys ja työvoiman liikkuvuus; koulutus, ammattitaito ja elinikäinen oppiminen sekä sosiaalinen osallisuus ja köyhyyden torjunta.

tuen siirto -menettely

Tuensaaja voi siirtää osan myönnetystä tuesta yhdelle tai useammalle muulle yhteisölle hankkeen toteuttamista varten. Tuensaaja eli tässä mallissa **päättöteuttaja** on yksin vastuussa hankkeen toteuttamisesta myös mahdollisessa takaisinperintätilanteessa. Tuen siirron saaja osallistuu hankkeen toteutukseen tuensaajan kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti. Menettelystä päättää **rahoittava viranomainen**.

tuensaaja

Tuensaaja on hanketoimija, joka saa esimerkiksi **EU:n ja valtion rahoitusta**. **Yhteishankkeessa** kaikki **osatoteuttajat** ovat tuensaajia.

tukikelpoisuusasetus

on **kustannusten tukikelpoisuutta** määrittelevä asetus (valtioneuvoston asetus rakennerahastoista osarahoitettavien kustannusten tukikelpoisuudesta, 358/2014). Ohjelmakauden 2014–2020 hankkeita koskeva tukikelpoisuusasetus tuli voimaan 1.5.2014.

tutkimushanke

Tutkimushankkeessa tuotetaan uutta tutkimusta. Tutkimushanke rahoitetaan pohjoismaisena yhteistyönä **Nordplus**-ohjelmasta tai kansainvälisenä yhteistyönä **Erasmus+** -ohjelmasta.

työllistämishanke

Työllistämishankkeen tavoitteena on työllisyyden parantaminen. Työllistämishankkeita rahoittavat **rakennerahastot**, opetus- ja kulttuuriministeriö tai Opetushallitus.

Hankesanasto U-Ö

U

ulkopuolinen rahoitus

Rahoitus eritellään **hankesuunnitelmassa yksityiseen, kunnalliseen ja muuhun julkiseen rahoitukseen** sen perusteella, onko rahoittajan rahoituslähde yksityinen toimija, kunnallinen vai julkinen toimija. Ulkopuolinen rahoitus tulee **sidosryhmältä**, joka ei ole **tuensaaja**.

V

vaikuttavuus

Vaikuttavuus kuvaa tavoitteiden saavuttamista ja päämääriin pyrkimistä. Vaikuttavuus on tavallisimmin sitä, miten hyvin hankkeen toimenpiteillä saavutetaan asetetut tavoitteet. Pitkällä tähtäimellä hankkeiden vaikuttavuus viittaa pysyviin muutoksiin.

valmisteleva vierailu

Valmistelevan vierailun tarkoitus on valmistella **hankehakemus** yhteistyössä kansainvälisten kumppaneiden kanssa. Vierailulle lähtevistä maista voi kustakin matkustaa kaksi henkilöä, ja rahoitusta voidaan hakea matka- ja majoituskuluihin viiden päivän vierailua varten.

varsinainen kohderyhmä

Hankkeen toiminnot suunnataan aina **hankesuunnitelmassa** määritellylle varsinaiselle kohderyhmälle (esim. työttömät, maahanmuuttajat). Kohderyhmä voi koostua luonnollisista henkilöistä ja/tai organisaatioista. Kohderyhmän tulee sopia yhteen rakennerahasto-ohjelmassa hankkeen **toimintalinjan** ja **erityistavoitteen** kohdalla kuvatun ryhmän kanssa.

välillinen kohderyhmä

on ryhmä tai taho, joka hyötyy hankkeesta mutta ei kuulu varsinaiseen **kohderyhmään**. Välilliselle kohderyhmälle ei voi toteuttaa toimenpiteitä, jotka synnyttävät kustannuksia.

välilliset kustannukset

ovat hankkeen toteuttamiseksi tarpeelliset kustannukset, joita ei ole määritelty **välittömiksi**. **Flat rate -mallissa** ne hyväksytään prosenttimääräisenä hyväksytyistä henkilöstökustannuksista. Välillisiä kustannuksia ei merkitä **maksatushakemukseen**. Välillisiä kustannuksia ei tarkasteta eikä niitä tarvitse todentaa kirjanpidosta

välittömät kustannukset

Flat rate -mallissa välittömät kustannukset liittyvät hankkeen sisällölliseen toteuttamiseen (henkilöstökustannukset, palvelujen osto, muut kustannukset). Niiden tulee olla rakennerahasto-ohjelman sekä hyväksytyyn **rahoituspäätöksen**, sen ehtojen ja **hankesuunnitelman** mukaisia. **Maksatushakemukseen** merkitään toteutuneet, hankesuunnitelman mukaiset ja hankkeen kirjanpitoon kirjatut välittömät kustannukset.

Y

yhteishanke

Yhteishankkeessa kaikki osapuolet ovat hakijoita, ja niiden on täytettävä **tuensaajalle** asetetut vaatimukset. Tuensaajat osallistuvat hankkeen toteutukseen **hankesuunnitelman** ja yhteissopimuksen mukaisesti ja vastaavat hankkeesta yhteisvastuullisesti. Kaikilla tuensaajilla on pääsääntöisesti myös **omarahoitusosuutta**. Toteutuksesta on tehtävä sopimus, jossa määritellään hankkeen hakija, osapuolten oikeudet ja velvollisuudet, kustannusarviot ja rahoitusosuudet sekä annetaan valtuutus päätoteuttajalle.

yksityinen rahoitus

Rahoitus eritellään **hankesuunnitelmassa yksityiseen, kunnalliseen ja muuhun julkiseen rahoitukseen** sen perusteella, keneltä rahoitus hankkeeseen saadaan. Yksityinen rahoitus voi olla **tuensaajan omarahoitusta** tai **ulkopuolista rahoitusta** hankkeelle. Yksityisen rahoituksen maksaja on rekisteröity yksityinen toimija (yritys tai yhdistys).